

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP.410.007.15.2021

Pan
Rafał Milczarski
Prezes Zarządu
Polskie Linie Lotnicze LOT SA
ul. Komitetu Obrony Robotników 43
02-146 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

*P/21/018 Efekty wybranych działań państwa podejmowanych
w celu łagodzenia skutków epidemii w gospodarce*

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 56 92, F +48 22 444 55 94
kgp@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Polskie Linie Lotnicze LOT SA ¹ ul. Komitetu Obrony Robotników 43, 02-146 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Rafał Milczarski – Prezes Zarządu, od 28 stycznia 2016 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Wnioskowanie, wykorzystanie i rozliczenie środków publicznych otrzymanych w ramach instrumentów pomocowych przeciwdziałających skutkom COVID-19.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2021 (I połowa), z uwzględnieniem danych porównawczych oraz zdarzeń, jakie nastąpiły w okresach wcześniejszych i późniejszych, mających wpływ na ocenę kontrolowanej działalności.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontroler	Rafał Pikus - główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/103/2021 z dnia 30 listopada 2021 r.

(akta kontroli str. 1-3)

---

¹ Dalej także: PLL LOT lub Spółka.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej także: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą PLL LOT wykorzystywały otrzymaną pomoc związaną z przeciwdziałaniem skutkom epidemii COVID-19 zgodnie z celami, na które została ona udzielona. Na etapie wnioskowania o pomoc w postaci dofinansowania wynagrodzeń pracowników, Spółka wskazała jednak okres, w którym nie wystąpił spadek przychodów w wysokości uprawniającej do jej uzyskania. Ponadto rozliczenie otrzymanych środków zostało dokonane z kilkunastodniowym opóźnieniem.

Spółka należała do przedsiębiorstw, które szczególnie negatywnie odczuły ekonomiczne skutki epidemii COVID-19. Przyczyną były światowe ograniczenia ruchu lotniczego w konsekwencji wprowadzanych restrykcji zapobiegających rozprzestrzenianiu się choroby. W celu przywrócenia trwałej płynności finansowej oraz utrzymania zatrudnienia w okresie oczekiwania na przywrócenie normalnego ruchu lotniczego wdrożono, notyfikowany w Komisji Europejskiej, program wsparcia. Opierał się on na przejściowym zaangażowaniu kapitałowym Skarbu Państwa oraz wykorzystaniu pożyczki udzielonej Spółce przez Polski Fundusz Rozwoju SA⁴. Niezależnie od tego PLL LOT skorzystała też ze wsparcia pozyskanego z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie⁵ w ramach programów ochrony miejsc pracy.

W przygotowaniu wniosków o dofinansowanie wynagrodzeń pracowników, a następnie na etapie rozliczania otrzymanego dofinansowania, Spółka działała nieprawidłowo. We wnioskach złożonych w 2020 r. na podstawie art. 15g *ustawy COVID-19* (trzy wnioski) oraz art. 15gg *ustawy COVID-19* (cztery wnioski), wskazano marzec 2020 r. jako miesiąc, w którym nastąpił spadek przychodów Spółki w stosunku do lutego 2020 r. przekraczający wymagane ustawowo 25%. Tymczasem spadek przychodów wyniósł wówczas 6,8%, nie była więc spełniona ustawowa przesłanka dotycząca wysokości spadku przychodów. Spadek przychodów PLL LOT w kwietniu 2020 r. w stosunku do marca 2020 r. wyniósł 60%, jednak nie był on wykazywany w przedłożonych wnioskach o pomoc. Ponadto, Spółka z opóźnieniem 16 dni dokonała zwrotu niewykorzystanych środków otrzymanych na podstawie art. 15gg *ustawy COVID-19* na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników za październik 2020 r.

Spółka nie ustanowiła także wymaganych zabezpieczeń pożyczki udzielonej przez PFR. Wynikało to z braku zgody [...] ⁶. Ustalenia Spółki z PFR dotyczące zmiany przedmiotu zabezpieczenia nie zostały sfinalizowane do końca kontroli. NIK wskazuje, że niewykonanie tego obowiązku umownego skutkowało obciążeniem Spółki odsetkami karnymi w kwocie ponad [...].

NIK wskazuje też na niekorzystne warunki ww. pożyczki. Wymagały one skorzystania z obu rat tej pożyczki w ciągu miesiąca. W efekcie PLL LOT zdecydowały się wziąć drugą ratę w sytuacji niepełnego wykorzystania pierwszej, kierując się tym, że niepewna sytuacja rynkowa może powodować potrzebę skorzystania z całości pożyczki. Powodowało to jednak zwiększenie kosztów. Spółka do końca kontroli nie wydatkowała środków z drugiej raty, a jednocześnie odsetki z tytułu jej pobrania wyniosły szacunkowo [...].

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej także: PFR.

⁵ Dalej także: WUP.

⁶ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902) i art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1233). Wyłączenia dokonano w interesie Polskich Linii Lotniczych LOT SA. W dalszej części wystąpienia w nawiasach kwadratowych [...] dokonano wyłączenia informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁷ kontrolowanej działalności

Podstawową działalnością PLL LOT jest pasażerski transport lotniczy. Spółka, w związku z trudną sytuacją finansową zaistniałą wskutek ograniczeń ruchu lotniczego w okresie epidemii COVID-19, korzystała ze wsparcia w ramach:

- rządowego *Programu wsparcia Polskich Linii Lotniczych LOT SA*⁸, stanowiącego pomoc publiczną, która została zaakceptowana decyzją Komisji Europejskiej z dnia 22 grudnia 2020 r.⁹, obejmującego:
  - dokapitalizowanie przez Skarb Państwa¹⁰ kwotą 1 126 275,0 tys. zł,
  - pożyczkę z PFR w wysokości 1 800 000,0 tys. zł,
- dofinansowania wynagrodzenia pracowników ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych¹¹, które obejmowało:
  - dofinansowanie wynagrodzenia pracowników objętych przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy w następstwie wystąpienia COVID-19, udzielone na podstawie art. 15g ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych¹², w wysokości 518,7 tys. zł,
  - dofinansowanie wynagrodzenia pracowników nieobjętych przestojem, przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy, w związku ze spadkiem obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19, na podstawie art. 15gg ustawy COVID-19, w wysokości 9 669,6 tys. zł.

OBSZAR

1. Pomoc w ramach rządowego *Programu wsparcia Polskich Linii Lotniczych PLL LOT SA*

Opis stanu faktycznego

W dniu 16 września 2020 r. Polskie Linie Lotnicze LOT SA skierowały do Ministra Aktywów Państwowych¹³ wniosek o udzielenie pomocy publicznej w związku z wystąpieniem COVID-19 i jego skutkami. Spółka poprosiła o udzielenie wsparcia w łącznej wysokości [...], w tym:

- gwarancji państwowych na poziomie 90%, ustanowionych na komercyjnym finansowaniu dłużnym zaciągniętym przez PLL LOT w wysokości [...],
- dokapitalizowania kapitałów własnych w wysokości [...],
- odszkodowania z tytułu poniesionych strat w okresie od lipca do września 2020 r. w wysokości [...].

W *Podsumowaniu prognozy finansowej na lata 2020-2027*, stanowiącym załącznikiem do wniosku, wskazano, że w przypadku nieudzielenia pomocy publicznej, w Spółce występować będzie ujemne saldo gotówki [...], przy czym najwyższa kwota deficytu wystąpi na koniec [...]. Przewidywano również, że w latach [...] kapitały własne będą miały wartość ujemną [...]. Najniższy poziom przewidywano w [...].

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dalej także: *Program wsparcia*.

⁹ Decyzja Komisji Europejskiej (UE) z dnia 22 grudnia 2020 r. w sprawie pomocy państwa SA.59158 – Polska – COVID-19 – Pomoc dla LOT (Dz. U. UE C 260 z 2 lipca 2021 r.). Dalej także: *decyzja KE*.

¹⁰ Dalej także: SP.

¹¹ Dalej także: FGŚP.

¹² Dz. U. z 2021 r. poz. 2095 ze zm. Dalej także: *ustawa COVID-19*.

¹³ Dalej także: Minister.

Według prognozy finansowej po otrzymaniu wnioskowanego dofinansowania saldo gotówki w całym okresie będzie dodatnie, z progresywnym trendem [...]. Kapitały własne, według szacunków, osiągną dodatnie wartości w [...], natomiast w pozostałych latach okresu prognozy, będą miały wartości ujemne, z wartością najniższą w [...].

Powyższy wniosek nie został uwzględniony. W ponownym wniosku do Ministra Aktywów Państwowych, z dnia 14 października 2020 r., oczekiwania finansowe PLL LOT zostały zredukowane do [...]. Wsparcie to miało obejmować:

- dokapitalizowanie kapitałów własnych w wysokości [...],
- pożyczkę od PFR w wysokości [...],
- pożyczkę płynnościową z gwarancją Skarbu Państwa w wysokości [...].

We wniosku przedstawiony został również alternatywny scenariusz udzielenia pomocy w wysokości [...], obejmujący następujące instrumenty:

- pomoc odszkodowawczą za okres od lipca do września 2020 r. w wysokości [...],
- dokapitalizowanie w wysokości [...],
- pożyczkę płynnościową z gwarancją Skarbu Państwa w wysokości [...] w latach 2020-2022.

Do wniosku tego dołączono między innymi:

- projekt rządowego Programu wsparcia Polskich Linii Lotniczych LOT SA, wraz z projektem uchwały Rady Ministrów w sprawie jego przyjęcia,
- założenia do prognozy finansowej, prognozy finansowe oraz model finansowy działalności PLL LOT w perspektywie do 2027 r.

W załączonym do wniosku Podsumowaniu prognoz finansowych na lata 2020-2027 [Wersja z udziałem PFR] z dnia 30 września 2020 r., oszacowano że w przypadku braku wsparcia finansowego, ujemne saldo gotówki Spółka będzie miała [...], przy czym będzie ono najniższe na koniec [...]. Również w przypadku kapitałów własnych przewidywano, że w latach [...] będą one miały wartość ujemną [...] Najniższy poziom miałby zostać odnotowany w [...].

W przypadku otrzymania dofinansowania szacowano, że przez cały okres prognozy saldo gotówki oraz kapitały własne będą dodatnie. Saldo gotówki będzie wzrastać [...], a kapitały własne [...].

W dniu 3 grudnia 2020 r., wniosek ten został zaktualizowany, m.in. poprzez dalsze ograniczenie wnioskowanej kwoty – do 2 940,0 mln zł, w tym:

- dokapitalizowanie kapitałów własnych w maksymalnej wysokości 1 140,0 mln zł, jednak nie więcej niż równowartość 250,0 mln EURO,
- pożyczkę ze środków PFR w wysokości 1 800,0 mln zł.

Wnioski o udzielenie pomocy publicznej składane przez PLL LOT do Ministra Aktywów Państwowych nie zawierały harmonogramów wykorzystania wnioskowanej pomocy, a Ministerstwo nie żądało ich przedstawienia. Dyrektor Departamentu Nadzoru II w Ministerstwie Aktywów Państwowych¹⁴ wyjaśniła¹⁵, że celem udzielenia pomocy publicznej w postaci dokapitalizowania i pożyczki było wsparcie braków płynnościowych PLL LOT oraz zapewnienie, aby skutki kryzysu nie wpłynęły negatywnie na możliwość działania Spółki na rynku. PLL LOT mogły wykorzystać pomoc publiczną na bieżącą działalność operacyjną, ale nie na cele inwestycyjne. Według

¹⁴ Dalej także: MAP lub Ministerstwo.

¹⁵ Pismo Dyrektora Departamentu Nadzoru II w MAP nr DN.II.500.18.2022 z dnia 9 lutego 2022 r.

uzyskiwanych ze Spółki informacji (dziennie raporty płynnościowe) w ostatnim dniu roku 2020 wymagalne stawały się zobowiązania z tytułu faktoringu odwrotnego oraz wszystkie udzielone kredyty obrotowe. Biorąc pod uwagę, że znaczna część zobowiązań PLL LOT miała zostać uregulowana bezpośrednio w następstwie uzyskania środków pomocowych, MAP nie wnioskowało o harmonogramy wykorzystania środków z dokapitalizowania.

(akta kontroli str. 109-120, 804-819, 1261-1265)

W dniu 21 grudnia 2020 r. Rada Ministrów, uchwałą nr 189/2020, przyjęła *Program wsparcia Polskich Linii Lotniczych LOT SA*, w którym przewidziano udzielenie wsparcie w formie i wysokości wnioskowanej przez PLL LOT, w aktualizacji wniosku z dnia 3 grudnia 2020 r.

1.1 Dokapitalizowanie PLL LOT przez Skarb Państwa

W dniu 29 grudnia 2020 r. pomiędzy PLL LOT, Skarbem Państwa reprezentowanym przez Ministra Aktywów Państwowych oraz Polską Grupą Lotniczą SA zawarta została *umowa inwestycyjna*. Przedmiotem umowy było podwyższenie przez Skarb Państwa kapitału zakładowego PLL LOT o kwotę 140 784 374,96 zł poprzez emisję nowych akcji w drodze subskrypcji prywatnej skierowanej do Skarbu Państwa, z wyłączeniem prawa poboru dotychczasowego akcjonariusza¹⁶, pokrytej przez Skarb Państwa wkładem pieniężnym w kwocie 1 126 274 999,68 zł, niezbędnej do zapewnienia rentowności Spółki i niewykraczającej poza przywrócenie jej pozycji kapitałowej sprzed epidemii.

Realizując postanowienie *umowy inwestycyjnej* z dnia 29 grudnia 2020 r., w tym samym dniu Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PLL LOT podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego PLL LOT o kwotę 140 784 374,96 zł, do wysokości 203 214 923,28 zł, poprzez emisję 1 759 804 687 nowych akcji o wartości nominalnej każdej akcji 0,08 zł, w drodze subskrypcji prywatnej w rozumieniu art. 431 §2 pkt 1 *Kodeksu spółek handlowych*¹⁷, skierowanej do Skarbu Państwa. W uchwale postanowiono, że akcje powinny zostać opłacone wyłącznie wkładami pieniężnymi, po cenie emisyjnej 0,64 zł za akcję, tj. w łącznej wysokości 1 126 274 999,68 zł (1 126 274,0 tys. zł). Zgodnie z uchwałą umowa objęcia tych akcji przez SP miała zostać zawarta do 31 grudnia 2020 r. Nadwyżka wartości emisyjnej nowych akcji 985 490 624,72 zł, nad wartością nominalną stanowiła uzupełnienie kapitału zapasowego Spółki.

W dniu 29 grudnia 2020 r. PLL LOT zawarły ze Skarbem Państwa, reprezentowanym przez Ministra Aktywów Państwowych, *umowę objęcia akcji* serii G przez Skarb Państwa, za wkład pieniężny równy łącznej cenie emisyjnej określonej w uchwale nr 3 NWZ PLL LOT z dnia 29 grudnia 2020 r., płatny na wskazany w umowie rachunek bankowy PLL LOT w terminie dwóch dni roboczych od dnia zawarcia umowy. Płatność tytułem objęcia akcji została dokonana przez MAP w dniu 30 grudnia 2020 r.

(akta kontroli str. 121-247)

Wniosek o wpisanie w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego zmian dotyczących podwyższenia kapitału oraz zmian statutu Spółki, został złożony w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w dniu 30 grudnia 2020 r., tj. w terminie określonym w pkt. 6.1 *umowy inwestycyjnej*. O dokonanej przez sąd w dniu 5 marca 2021 r. rejestracji Spółka poinformowała MAP oraz PGL w dniu 8 marca 2021 r. tj. w następnym dniu roboczym po jej dokonaniu.

¹⁶ Polska Grupa Lotnicza SA - jedyny akcjonariusz PLL LOT do dnia 29 grudnia 2020 r. Dalej także: PGL.

¹⁷ Ustawa z dnia 15 września 2020 r. *Kodeks spółek handlowych* – tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 1526.

W dniu 23 marca 2021 r. w rejestrze akcji PLL LOT prowadzonym przez [...] dokonana została rejestracja praw udziałowych do akcji serii G, objętych przez Skarb Państwa.

W dniu 27 grudnia 2021 r. Spółka przekazała do MAP *Strategię wyjścia Skarbu Państwa z inwestycji kapitałowej w Polskie Linie Lotnicze SA*, do czego była zobowiązana pkt. 8.7 *umowy inwestycyjnej*. *Strategia* ta została zatwierdzona uchwałą Zarządu PLL LOT nr 324/2021/DB z dnia 23 grudnia 2021 r. oraz pozytywnie zaopiniowana przez Radę Nadzorczą Spółki uchwałą nr 76/2021/X/227 z dnia 27 grudnia 2021 r.

(akta kontroli str. 248-344, 642-662)

Otrzymane przez PLL LOT dokapitalizowanie zostało całkowicie wykorzystane przez Spółkę do dnia 25 lutego 2021 r., w tym [...]¹⁸.

Prezes Zarządu PLL LOT stwierdził¹⁹, że wedle najlepszej wiedzy Spółki, nie opracowano harmonogramów wykorzystania środków pozyskanych w ramach pomocy publicznej. Środki pozyskane zarówno w ramach dokapitalizowania przez Skarb Państwa, jak i w formie pożyczki uzyskanej z PFR wydatkowane zgodnie z koniecznością zaspokajania wymagalnych zobowiązań Spółki.

Umowa inwestycyjna z dnia 29 grudnia 2020 r. nie ustalała szczegółowego sposobu wykorzystania przez PLL LOT środków z dokapitalizowania. W pkt. 5.5 *umowy inwestycyjnej* określono tylko, że środki te wraz z odsetkami, PLL LOT jest zobowiązany wydatkować zgodnie ze zobowiązaniami PLL LOT, o których mowa w pkt. 12.1 umowy. W punkcie określono warunki, do których zobowiązana została Spółka w związku z otrzymanym dokapitalizowaniem. Były to:

- zakaz angażowania się w agresywną ekspansję handlową finansowaną z emisji nowych akcji oraz zakaz podejmowania nadmiernego ryzyka,
- zakaz podawania do publicznej wiadomości w celach reklamowych faktu otrzymania pomocy publicznej; zakaz ten obejmował również spółki zależne PLL LOT²⁰,
- zakaz przejmowania więcej niż 10% udziału w przedsiębiorstwach konkurentów lub innych podmiotach prowadzących ten sam rodzaj działalności, w tym na rynkach wyższego i niższego szczebla bez zgody Komisji Europejskiej, do czasu wyjścia z inwestycji przez Skarb Państwa w co najmniej 75% wartości emisji nowych akcji; zakaz ten obejmował również spółki zależne PLL LOT,
- zakaz finansowania z dokapitalizowania działalności innych podmiotów, w tym zależnych od PLL LOT,
- zakaz wypłacania dywidendy lub ich zaliczek albo innych form udziału w zyskach PLL LOT, jak również zakaz nabycia przez PLL LOT swoich akcji od podmiotów innych niż Skarb Państwa, do momentu wyjścia Skarbu Państwa z inwestycji w 100% wartości emisji nowych akcji,
- ograniczenie wynagrodzenia członków zarządu PLL LOT oraz spółek zależnych od PLL LOT, do wysokości stałej części ich wynagrodzenia według stanu na 31 grudnia 2019 r. oraz zakaz wypłaty premii i innych zmiennych lub porównywalnych elementów wynagrodzenia, do momentu wyjścia Skarbu Państwa z inwestycji w co najmniej 75% wartości emisji nowych akcji.

¹⁸ W styczniu 2021 r. - [...] oraz w lutym - [...].

¹⁹ Pismo Prezesa Zarządu PLL LOT nr DB/W/03/2022 z dnia 2 lutego 2022 r.

²⁰ Spółki zależne PLL LOT: LOT Crew sp. z o.o., LOT Cabin Crew sp. z o.o., LOT Team sp. z o.o., LOT Travel sp. z o.o. oraz Central Europe Engine Services sp. z o.o.

Wynagrodzenie trzech członków Zarządu PLL LOT, pobierających wynagrodzenie od Spółki w 2021 r. było równe części stałej wynagrodzenia według stanu na 31 grudnia 2021 r.²¹

(akta kontroli str. 4-104, 121-144, 618-641, 768-772)

Realizując zobowiązania dotyczące sprawozdawczości, określone w pkt. 13 *umowy inwestycyjnej*, PLL LOT terminowo przekazały do MAP:

- pięć *Kwartalnych informacji na temat sytuacji finansowej PLL LOT S.A. oraz poziomu, sposobu wykorzystania i efektów dokapitalizowania*²², obejmujących m.in. sytuację finansową w Spółce, wykorzystanie pomocy publicznej z dokapitalizowania przez SP i pożyczki z PFR oraz oświadczenia dotyczące wykonania zobowiązań określonych w pkt. 12.1 *umowy inwestycyjnej*; informacje zostały zatwierdzone przez Zarząd i pozytywnie zaopiniowane przez Radę Nadzorczą PLL LOT;
- sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2020, wraz ze sprawozdaniem biegłego rewidenta oraz opinią Rady Nadzorczej, zatwierdzone przez WZ Spółki w dniu 9 czerwca 2021 r.;
- sprawozdanie z wykorzystania środków z dokapitalizowania za rok obrotowy 2020 r. wraz ze sprawozdaniem biegłego rewidenta oraz opinią Rady Nadzorczej²³.

(akta kontroli str. 345-621)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.2 Pożyczka z Polskiego Funduszu Rozwoju SA

Umowa pożyczki z dnia 30 grudnia 2020 r. zakładała udzielenie PLL LOT przez PFR pożyczki w wysokości 1 800 000,0 tys. zł, maksymalnie w dwóch ratach. Jej celem było finansowanie bieżącej działalności gospodarczej Spółki. Okres udostępnienia pożyczki – co miało swoje konsekwencje – ustalony został na krótki okres od dnia zawarcia umowy do 31 stycznia 2021 r. Spłata ma nastąpić w czterech równych ratach kapitałowych po 450 000,0 tys. zł, płatnych w dniu 31 grudnia każdego roku, począwszy od 2023 r. do 2026 r. Roczna stopa procentowa pożyczki dla każdego okresu odsetkowego²⁴ ustalona została jako suma stopy referencyjnej²⁵ i marży²⁶, przy czym dla pierwszego okresu odsetkowego stopa odsetkowa wynosiła 0,75% rocznie (p.a.). Termin płatności odsetek został ustalony na ostatni dzień każdego okresu odsetkowego.

(akta kontroli str. 663-718)

²¹ Członkowie Zarządu PLL LOT pobierający od Spółki wynagrodzenie w 2021 r.: Michał Fijoł – członek Zarządu ds. handlowych, Maciej Wilk – członek Zarządu ds. operacyjnych, Katarzyna Piskorz – członek Zarządu ds. korporacyjnych. Rafał Mielczarski – Prezes Zarządu oraz Paweł Rozkrut - członek Zarządu ds. finansowych w 2021 r. nie pobierali wynagrodzenia z PLL LOT.

²² Informacje według stanu na 31 stycznia 2021 r. przekazana do MAP w dniu 12 lutego 2021 r., informacja według stanu na 30 marca 2021 r. przekazana 13 maja 2021 r., informacja według stanu na 30 czerwca 2021 r. przekazana 11 sierpnia 2021 r., informacja według stanu na 30 września 2021 r. przekazana 15 listopada 2021 r. oraz informacja według stanu na 31 grudnia 2021 r. przekazana 15 lutego 2022 r. Dalej także: *Kwartalne informacje*.

²³ Sprawozdania zostały przekazane do MAP w dniu 31 maja 2021 r.

²⁴ Okres odsetkowy wynosi trzy miesiące, przy czym pierwszy okres odsetkowy zaczął się w dniu wykorzystania pożyczki, a kończył w 31 marca 2021 r.

²⁵ Stopa referencyjna oznacza WIBOR 1R kwotowany w dniu 11 grudnia 2020 r. tj. 0,25% p.a. lub w innej dacie wynikającej z Decyzji Komisji Europejskiej z dnia 22 grudnia 2020 r. w sprawie pomocy państwa dla PLL LOT (SA.59158).

²⁶ Marża określona dla każdego okresu odsetkowego kończącego się w: 2021 r. wynosiła [...], w 2022 r. i 2023 r. wynosi [...] oraz w 2024 r. 2025 r. i 2026 r. wynosi [...].

Pożyczka (1 800 000,0 tys. zł) została wypłacona przez PFR w dwóch ratach:

- I rata w wysokości 893 682,0 tys. zł wpłynęła na konto PLL LOT w dniu 31 grudnia 2020 r., na wniosek z dnia 30 grudnia 2020 r.,
- II rata w wysokości 906 318,0 tys. zł wpłynęła na konto PLL LOT w dniu 22 stycznia 2021 r., na wniosek z dnia 8 stycznia 2021 r.

Analogicznie jak przy dokapitalizowaniu, również w odniesieniu do pożyczki od PFR, Spółka nie sporządziła harmonogramu wykorzystania otrzymanych środków.

Według stanu na koniec 2021 r. PLL LOT wydatkowały z pożyczki 677 694,9 tys. zł, co stanowiło 37,6% łącznej otrzymanej kwoty i 75,8% środków I raty. Wydatkowano je od marca do września 2021 r.²⁷ Od października do końca 2021 r. na rachunku bankowym PLL LOT pozostawała niewykorzystana kwota pożyczki w wysokości 1 122 305,1 tys. zł. Według wyjaśnień Prezesa PLL LOT²⁸, ograniczone wydatkowanie środków pożyczki wynikało z faktu, że bieżące wpływy środków finansowych pokrywały bieżące zobowiązania Spółki.

[...]

(akta kontroli str. 718-722, 744-745, 771, 820)

Odnosząc się do zapisów *umowy pożyczki* dotyczących okresu jej udostępnienia oraz liczby rat, w których pożyczka miała być wypłacona Prezes Zarządu PLL LOT, wyjaśnił²⁹ że kwestia okresu udostępnienia pożyczki oraz związanych z tym liczby rat były jednym z elementów wiążącej propozycji sformułowanej i przedstawionej Spółce przez PFR. W ocenie Spółki, okres udostępnienia środków przez pożyczkodawcę jak również liczba dostępnych rat w sposób wystarczający zabezpieczyły interes PLL LOT.

W odniesieniu do złożenia wniosku o wypłatę drugiej raty pożyczki z PFR (8 stycznia 2021 r.) przed rozpoczęciem wykorzystania środków pierwszej raty, Prezes Zarządu PLL LOT stwierdził, że wystąpienie przez Zarząd Spółki w dniu 8 stycznia 2021 r., z wnioskiem o wypłatę drugiej raty pożyczki, było elementem przyjętego przez Zarząd podejścia do wykorzystania środków z przyznanej pomocy publicznej³⁰. Wyjaśnił także, że środki pomocowe pozyskane zostały w celu przywrócenia płynności finansowej Spółki oraz odbudowy jej kapitałów do poziomu z 2019 r., stąd Zarządowi zależało na jak najszybszym pozyskaniu wszystkich kwot przyznanych w ramach programu rządowego³¹.

(akta kontroli str. 755, 771-772, 780-781)

W 2021 r. PLL LOT zapłaciły [...] z tytułu odsetek od pożyczki otrzymanej z PFR. W przypadku rezygnacji z drugiej raty pożyczki w styczniu 2021 r., wartość odsetek zapłaconych przez PLL LOT na rzecz PFR, według szacunków Spółki, wyniosłaby [...]. Z tytułu pozostawiania na koncie bankowym niewykorzystanych środków pożyczki z PFR, PLL LOT w 2021 r. nie osiągnęły dodatkowych korzyści finansowych. Wynikało to, według Prezesa PLL LOT³² z faktu, iż w 2021 r. standardowe oprocentowanie lokat wynosiło poniżej 0%. Równocześnie PLL LOT nie podejmowały działań mających na celu osiągnięcie korzyści z utrzymywania na koncie bankowym wolnych środków, co według Prezesa PLL LOT³³ wynikało z przyjętej w Spółce *Polityki lokowania wolnych środków pieniężnych w PLL LOT SA*, według której celem polityki finansowej

²⁷ W kolejnych miesiącach 2021 r.: [...].

²⁸ Pismo Prezesa Zarządu PLL LOT nr DB/W/13/2022 z dnia 9 marca 2022 r.

²⁹ Ibidem.

³⁰ Pismo Prezesa Zarządu PLL LOT z dnia 13 stycznia 2022 r.

³¹ Pismo Prezesa Zarządu PLL LOT nr DB/W/03/2022 z dnia 2 lutego 2022 r.

³² Pismo Prezesa Zarządu PLL LOT z dnia 13 stycznia 2022 r.

³³ Pismo Prezesa Zarządu PLL LOT nr DB/W/13/2022 z dnia 9 marca 2022 r.

Spółki jest optymalne zarządzanie wolnymi środkami pieniężnymi po uwzględnieniu bieżącej płynności oraz bezpieczeństwa posiadanych środków. Dopiero po spełnieniu powyższych warunków brana jest pod uwagę maksymalizacja stopy zwrotu. W opisywanym przypadku żadna z powyższych przesłanek nie miała miejsca.

(akta kontroli str. 746, 755, 780-781, 820)

Umowa pożyczki w pkt. 8.1 zobowiązywała PLL LOT do ustanowienia na rzecz PFR zabezpieczenia spłaty pożyczki.

Realizując to zobowiązanie PLL LOT:

- w dniu 30 grudnia 2020 r. złożyły oświadczenie³⁴ o poddaniu się egzekucji w trybie określonym w art. 777 §1 pkt 5 *Kodeksu postępowania cywilnego*³⁵, co do zapłaty na rzecz PFR kwoty pożyczki, odsetek wynikających z *umowy pożyczki*, kosztów i wydatków poniesionych przez PFR zgodnie z pkt. 8.2 *umowy pożyczki* oraz udokumentowanych kosztów, strat lub kwot poniesionych lub zapłaconych przez PFR zgodnie z pkt. 9.4 *umowy pożyczki*, do kwoty [...],
- w dniu 31 grudnia 2020 r. złożyły wniosek o wpis w rejestrze zastawów³⁶ silnika lotniczego wskazanego w części I załącznika 3 do *umowy pożyczki*; wpis został dokonany w dniu 25 stycznia 2021 r.

PLL LOT nie wywiązały się ze zobowiązania dotyczącego zabezpieczenia pożyczki określonego w pkt. 8.1 (ii), zobowiązującego Spółkę do ustanowienia w terminie sześciu miesięcy od daty podpisania *umowy pożyczki*, zabezpieczenia roszczeń PFR, w postaci [...] wskazanych w części II załącznika 3 do *umowy pożyczki*.

W związku z niewywiązaniem się przez PLL LOT ze zobowiązania dotyczącego zabezpieczenia pożyczki określonego w pkt. 8.1 (ii), PFR w dniu 28 grudnia 2021 r. wystawił notę odsetkową, zgodnie z pkt. 6.3 *umowy pożyczki*, na łączną kwotę odsetek karnych [...]. Do dnia 9 lutego 2022 r. odsetki te nie zostały przez Spółkę zapłacone.

Odnosząc się do braku ustanowienia zabezpieczenia pożyczki [...], Prezes Zarządu PLL LOT wskazał³⁷, że ustanowienie takie w formie przewidzianej w *umowie pożyczki* nie było możliwe z uwagi na [...]. Z powodu braku tej zgody PLL LOT w lipcu 2021 r. podjęły z PFR rozmowy mające na celu uzgodnienie zmiany sposobu zabezpieczenia pożyczki poprzez zaproponowanie rozwiązania ekwiwalentnego, które – według wyjaśniającego - zostały pomyślnie sfinalizowane. Pomimo gotowości PLL LOT i PFR do zmiany sposobu zabezpieczenia do dnia 9 lutego 2022 r. nie doszło do zawarcia porozumienia lub aneksu w tym zakresie. Do ustanowienia uzgodnionych nowych form zabezpieczenia wymagana jest bowiem zgoda Rady Ministrów³⁸.

Nowe formy zabezpieczenia mają obejmować między innymi:

- [...],
- [...],
- [...]:
  - [...] ³⁹,
  - [...],

³⁴ Oświadczenie Prezesa Zarządu i Członka Zarządu PLL LOT – akt notarialny Rep. A nr 4119/2020.

³⁵ Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. *Kodeks postępowania cywilnego* – Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, ze zm.

³⁶ Rejestr zastawów prowadzony przez Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy XI Wydział Gospodarczy.

³⁷ Pisma Prezesa Zarządu PLL LOT z dnia 13 stycznia 2022 r., nr DB/W/03/2022 z dnia 2 lutego 2022 r. i nr DB/W/13/2022 z dnia 9 marca 2022 r.

³⁸ W pkt. 22 *umowy pożyczki* określono, że zmiana umowy w zakresie postanowień ujętych w Załączniku 5 *Streszczenie Warunków Finansowania* wymaga zgody Rady Ministrów.

³⁹ Zarząd PLL LOT w piśmie z dnia 24 maja 2022 r. poinformował, o [...].

▪ [...].

[...]40.

(akta kontroli str. 663-717, 755-767, 771-772, 780-786, 1270-1273)

Realizując zobowiązania sprawozdawcze wynikające z *umowy pożyczki*, PLL LOT przekazały do PFR:

- sprawozdanie finansowe Spółki za 2020 r., sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki za 2020 r., sprawozdania biegłego rewidenta z badania sprawozdania finansowego Spółki za 2020 r.,
- informacje dotyczące wyników finansowych na koniec kolejnych kwartałów 2021 r. wraz z projekcją finansową w perspektywie roku następnego.

(akta kontroli str. 468-604, 723-743)

PLL LOT nie wywiązały się z obowiązku określonego pkt. 3.3.6 (akapit 157) *decyzji KE* dotyczącego opublikowania informacji o wykorzystaniu otrzymanej pomocy publicznej, w terminie 12 miesięcy od daty jej przyznania. W publikacji tej powinny zostać zawarte w szczególności informacje o tym, jak LOT wykorzystuje otrzymaną pomoc na wsparcie swojej działalności zgodnie z celami Unii Europejskiej i zobowiązaniami kraju w zakresie zielonej i cyfrowej transformacji, w tym unijnym celem osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r., zgodnie z pkt. 83 *Tymczasowych ram*⁴¹.

PLL LOT w dniu 22 grudnia 2020 r., to jest w dacie *decyzji KE*, na stronie internetowej www.lot.com opublikowały artykuł *Lot z zatwierdzoną pożyczką i wyższym kapitałem* informując o akceptacji przez Komisję Europejską i Radę Ministrów pomocy dla PLL LOT w łącznej wysokości 2,9 mld zł. Artykuł ten nie spełniał jednak wskazanego wyżej wymogu w zakresie informacyjnym o wykorzystaniu otrzymanej pomocy.

Prezes Zarządu PLL LOT poinformował⁴², że Spółka doloży wszelkich starań, aby informacje o sposobie wykorzystania otrzymanej pomocy publicznej były publikowane regularnie, zgodnie z pkt. 3.3.6 (akapit 157) *decyzji KE*.

(akta kontroli str. 771-774, 780-781)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Zarząd Spółki nie wywiązał się z obowiązku dotyczącego opublikowania informacji o wykorzystaniu otrzymanej pomocy, m.in. w jaki sposób jej wykorzystanie wspiera działalność przedsiębiorstwa zgodnie z zobowiązaniami unijnymi i krajowymi w zakresie transformacji ekologicznej i cyfrowej, do czego zobowiązany był pkt. 3.3.6 (akapit 157) *decyzji KE*.

Szczegóły dotyczące wskazanych nieprawidłowości przedstawiono w pkt 1.2 wystąpienia pokontrolnego.

OCENA CZĄSTKOWA

PLL LOT w ramach *Programu wsparcia* otrzymał łącznie 2 926 275,0 tys. zł, w tym 1 126 275,0 tys. zł w ramach dokapitalizowania przez Skarb Państwa oraz 1 800 000 tys. zł w ramach pożyczki z PFR. Do końca 2021 r. z otrzymanej kwoty wykorzystane zostało 1 803 970,0 tys. zł, tj. 61,6% otrzymanych środków, w tym w całości wykorzystano środki pochodzące z dokapitalizowania. Z pożyczki z PFR wykorzystano 677,7 mln zł (od marca do października), co stanowiło 37,6% całej kwoty pożyczki i 75,8% kwoty pierwszej raty pożyczki (893,7 mln zł). Określony w umowie pożyczki okres jej udostępnienia, do 31 stycznia 2021 r., determinował

⁴⁰ [...] samoloty w 2024 r. i [...] samoloty w 2025 r.

⁴¹ Komunikat Komisji Europejskiej – Tymczasowe ramy środków pomocy w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19 - Dz.U. UE C 91 I/1 z dnia 20 marca 2020 r.

⁴² Pisma Prezesa Zarządu PLL LOT nr DB/W/13/2022 z dnia 9 marca 2022 r.

termin wypłaty drugiej raty. Wysokość udzielonej pożyczki z PFR wynikała z potrzeb finansowych PLL LOT określonych w analizach finansowych sporządzonych przez Spółkę na etapie wnioskowania o jej udzielenie. Analizy te nie przewidywały, że w 2021 r. bieżące wpływy środków finansowych będą wystarczające do pokrycie bieżących zobowiązań Spółki. W efekcie skutkowało to mniejszym od pierwotnie zakładanego poziomem wydatkowania środków z pożyczki PFR. Finansową konsekwencją była konieczność zapłaty przez PLL LOT w 2021 r. odsetek od pożyczki z PFR w wysokości [...]. Spółka do końca kontroli nie wydatkowała środków z drugiej raty, a jednocześnie odsetki wynikające z jej pobrania wyniosły szacunkowo [...].

Sposób zabezpieczenia pożyczki z PFR określony w pkt. 8.1 (ii) umowy pożyczki, w postaci [...] przez Spółkę, wynikał z warunków przyjętych w rządowym *Programie wsparcia* i był niezależny od PLL LOT. Był on obciążony ryzykiem, które się zmateriałizowało, dotyczącym [...]. Wobec tego Spółka uzgodniła z PFR nowy sposób zabezpieczenia pożyczki. Nie zostało to jeszcze uregulowane w umowie pożyczki, ponieważ działanie takie wymaga zaakceptowania przez Radę Ministrów. NIK zwraca uwagę na konieczność dokonania przedmiotowego zabezpieczenia, ponieważ niewypełnienie tego obowiązku będzie skutkowało zapłatą odsetek karnych (na styczeń 2022 r. zostały one ustalone przez PFR w wysokości [...]).

OBSZAR

2. Wsparcie z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych przekazywane przez Wojewódzki Urząd Pracy

Opis stanu faktycznego

2.1 Wnioski o dofinansowanie wynagrodzeń pracowników PLL LOT z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

W dniach 28 lipca 2020 r. oraz 25 listopada 2020 r. Zarząd PLL LOT udzielił Kierownikowi Działu Systemów Wynagradzania i Świadczeń Pracowniczych pełnomocnictw do reprezentowania Spółki przed administracją publiczną w zakresie podpisywania dokumentów i materiałów, w tym wniosków, zestawień finansowych i pism, w procesie uzyskiwania i rozliczania dofinansowań do wynagrodzeń pracowniczych oraz składek na ubezpieczenie społeczne w związku z sytuacją wywołaną pandemią COVID-19.

(akta kontroli str. 985 - 986)

Wnioski o wsparcie na podstawie art. 15g ustawy COVID-19

W okresie objętym kontrolą PLL LOT złożyły do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie, trzy wnioski o dofinansowanie wynagrodzenia pracowników personelu naziemnego, objętych przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy ze środków FGŚP, o którym mowa w art. 15g *ustawy COVID-19*:

- wniosek z dnia 31 lipca 2020 r., dotyczący dofinansowania wynagrodzenia w lipcu 2020 r. w łącznej kwocie wsparcia 210 721,19 zł (180 103,60 zł wynagrodzenie pracowników oraz 30 617,59 zł - składki ZUS należne od pracodawcy), dotyczył trzech pracowników objętych przestojem ekonomicznym i 88 pracowników w związku z obniżeniem czasu pracy o 20%,
- wniosek z dnia 31 sierpnia 2020 r., dotyczący dofinansowania wynagrodzenia w sierpniu 2020 r. w łącznej kwocie wsparcia 165 170,60 zł (141 171,60 zł wynagrodzenie pracowników oraz 23 999,00 zł - składki ZUS), obejmował trzech pracowników w związku z przestojem ekonomicznym i 70 pracowników w związku z obniżeniem czasu pracy o 20%,
- wniosek z dnia 28 września 2020 r., dotyczący dofinansowania wynagrodzenia we wrześniu 2020 r. w łącznej kwocie 146 419,54 zł (125 144,96 zł wynagrodzenie pracowników oraz 21 274,58 zł - składki ZUS), obejmował trzech pracowników

w związku z przestojem ekonomicznym i 67 pracowników w związku z obniżeniem czasu pracy o 20%.

Łączna wnioskowana kwota dofinansowania wynosiła 522 311,33 zł (446 420,16 zł – wynagrodzenie pracowników oraz 75 891,17 zł – składki ZUS pracodawcy) i obejmowała 102 pracowników personelu lotniczego i naziemnego, w tym siedmiu objętych przestojem ekonomicznym oraz 95 ograniczeniem czasu pracy.

(akta kontroli str. 789, 821-829, 861-870, 914-923)

Wnioski o wsparcie na podstawie art. 15gg ustawy COVID-19

W okresie objętym kontrolą PLL LOT, na podstawie art. 15gg *ustawy COVID-19*, złożyły do WUP cztery wnioski o dofinansowanie wynagrodzeń pracowników personelu lotniczego, pokładowego i naziemnego, nieobjętych przestojem, przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy:

- wniosek z dnia 31 lipca 2020 r., dotyczący dofinansowania w lipcu 2020 r. w kwocie 2 793 397,79 zł (2 387 519,71 zł – wynagrodzenie pracowników i 405 878,08 zł – składki ZUS), obejmował 1 162 pracowników,
- wniosek z dnia 31 sierpnia 2020 r., dotyczący wsparcia w sierpniu 2020 r. w wysokości 3 173 183,90 zł (2 763 079,75 zł – wynagrodzenie pracowników i 410 104,15 zł – składki ZUS), obejmował 1 445 pracowników,
- wniosek z dnia 30 września 2020 r., dotyczący września 2020 r. w łącznej kwocie 3 162 197,49 zł (2 757 736,57 zł – wynagrodzenie pracowników i 404 460,92 zł – składki ZUS), obejmował 1 440 pracowników,
- wniosek z dnia 30 października 2020 r., dotyczący dofinansowania wynagrodzenia we październiku 2020 r. w łącznej kwocie wnioskowanego wsparcia 644 661,18 zł (606 317,62 zł – wynagrodzenie pracowników i 38 343,56 zł – składki ZUS), obejmował 365 pracowników.

Łączna kwota wnioskowanego dofinansowania w ramach powyższych wniosków wynosiła 9 773 440,36 zł (8 514 653,65 zł – wynagrodzenie pracowników oraz 1 258 786,71 zł - składki ZUS należne od pracodawcy) i obejmowała 1 556 pracowników.

(akta kontroli str. 789, 838-840, 875-877, 930-932, 955-957)

Złożone przez PLL LOT wnioski o dofinansowanie wynagrodzeń w ramach obydwu instrumentów objęły łącznie 1 618 pracowników, w tym: 62 pracowników zostało ujętych tylko we wnioskach dotyczących wsparcia na podstawie art. 15g *ustawy COVID-19*, 1 516 pracowników zostało ujętych tylko we wnioskach dotyczących wsparcia na podstawie art. 15gg *ustawy COVID-19* oraz 40 pracowników zostało ujętych zarówno we wnioskach dotyczących wsparcia na podstawie art. 15g, jak i art. 15gg *ustawy COVID-19*, przy czym pracownicy dla których wystąpiono o wsparcia na podstawie obydwu przepisów (art. 15g i art. 15gg *ustawy COVID-19*) nie byli wymienieni we wnioskach dotyczących tego samego miesiąca.

PLL LOT wnioskowały o wsparcie dla 85 pracowników w jednym miesiącu, 38 pracowników w dwóch miesiącach oraz 1 495 pracowników w trzech miesiącach.

Łączna kwota wnioskowanego dofinansowania wynagrodzenia pracowników na podstawie art. 15g oraz art. 15gg *ustawy COVID-19* wynosiła 10 295 751,69 zł, w tym 8 961 073,81 zł – wynagrodzenie pracowników oraz 1 334 677,88 zł - składki ZUS od pracodawcy.

Składając wnioski o dofinansowanie wynagrodzeń pracowników na poszczególne miesiące, PLL LOT podawały w nich dane na podstawie rzeczywistych list płac naliczonych na koniec miesiąca, za który występowały o dofinansowanie,

a nie na podstawie szacunków, jak miałyby to miejsce w przypadku złożenia jednego wniosku obejmującego trzy miesiące⁴³.

(akta kontroli str. 1051-1061, 1077, 1100-1107)

2.2 Warunki udzielenia dofinansowania wynagrodzeń pracowników PLL LOT z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

We wnioskach o dofinansowanie wynagrodzeń pracowników, w trybie art. 15g i art. 15gg, wskazano m.in., że Spółka:

- spełnia warunek określony w art. 15g ust. 9 pkt 2 *ustawy COVID-19* dotyczący spadku obrotów w ujęciu wartościowym, tzn. że obroty Spółki w ciągu wskazanego miesiąca spadły nie mniej niż o 25% w porównaniu do miesiąca poprzedniego; jako miesiąc, w którym nastąpił spadek obrotów wskazany został marzec 2020 r., zatem miesiącem w odniesieniu do którego porównywano spadek obrotów był luty 2020 r.

Dane finansowe dotyczące lutego i marca 2020 r., przedstawione przez PLL LOT, nie potwierdzają spełnienia warunku przyznania dofinansowania do wynagrodzenia pracowników, o którym mowa w art. 15g ust. 9 pkt 2 *ustawy COVID-19*. Przychody PLL LOT z działalności podstawowej wyniosły [...] w lutym 2020 r. oraz [...] w marcu 2020 r., zatem ich spadek wyniósł [...], tj. 6,8%. Natomiast uwzględniając przychody z pozostałej działalności operacyjnej i przychody finansowe, przychody PLL LOT w lutym i marcu 2020 r. wynosiły odpowiednio [...], zatem spadek przychodów wyniósł [...], tj. 4,9%.

Osiągnięte przez PLL LOT przychody w marcu 2020 r. uwzględniały przychody w wysokości [...] z realizacji przez PLL LOT operacji *Lot do domu* oraz *Cargo dla Polski*⁴⁴ wykonanych na podstawie umowy z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów. Bez ich uwzględnienia przychody z działalności podstawowej Spółki wyniosły [...], a przychody z działalności podstawowej, pozostałej działalności operacyjnej i przychody finansowe wyniosły [...]. Zatem spadek przychodów marzec do lutego 2020 r. wyniósł odpowiednio [...], tj. 32,8% oraz [...], tj. 30,8%.

NIK zwraca uwagę na fakt, że PLL LOT w 2020 r. przed złożeniem wniosków o dofinansowanie, spadek przychodów z działalności podstawowej większy niż 25% w porównaniu do miesiąca poprzedniego, odnotował w kwietniu i w czerwcu tj. odpowiednio 60% i 55%.

Zarząd PLL LOT nie wyjaśnił⁴⁵ przyczyn, dla których we wnioskach o dofinansowanie wynagrodzeń pracowników złożonych do WUP nie uwzględniono przychodów Spółki z realizacji programów *Lot do domu* oraz *Cargo dla Polski*, jak również nie wyjaśnił dlaczego nie wskazano innego miesiąca, w którym spadek przychodów w porównaniu do miesiąca poprzedniego był wyższy niż 25%. Zarząd wskazał natomiast, że dla kalkulacji spadku obrotu Spółka przyjęła obroty za marzec i kwiecień 2020 r, co nie jest zgodne ze stwierdzonym stanem faktycznym, ponieważ we wszystkich wnioskach o dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jako miesiąc, w którym nastąpił spadek przychodów w porównaniu do miesiąca poprzedniego wskazany został marzec 2020 r.

- nie zalegała z regulowaniem zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, FGŚP, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy do końca III kwartału 2019 r. - art. 15g ust. 3 i art. 15gg ust. 3

⁴³ Mail Dyrektor Biura Zarządzania Zasobami Ludzkimi z dnia 24 lutego 2022 r.

⁴⁴ Operacja *Lot do domu* trwała od 15 marca 2020 r. i miała na celu umożliwienia powrotu do Polski obywatelom polskim w sytuacji zamknięcia granic Polski w czasie epidemii. W jej ramach organizowane były rejsy czarterowe z różnych regionów świata. Po zakończeniu operacji *Lot do Polski*, PLL LOT realizowały operację *Cargo dla Polski*, w ramach której transportowane były do Polski materiały medyczne służące do walki z SARS-CoV-2.

⁴⁵ Pismo Zarządu PLL LOT z dnia 24 maja 2022 r.

ustawy COVID-19; składając wnioski o dofinansowanie PLL LOT dysponowały zaświadczeniami urzędu skarbowego o niezaleganiu w podatkach według stanu na dzień 26 sierpnia 2019 r. i 10 października 2019 r. oraz zaświadczeniami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o braku zaległości w opłaceniu składek z dnia 12 września 2019 r. i 3 października 2019 r.

- nie zachodziły przesłanki do ogłoszenia upadłości, o których mowa w art. 11 lub art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. *Prawo upadłościowe*⁴⁶,
- wnioski nie obejmują pracowników, którzy w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku uzyskali wynagrodzenie wyższe niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego⁴⁷, na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku.

We wnioskach o dofinansowanie wynagrodzenia pracowników objętych przestojem ekonomicznym albo obniżeniem wymiaru czasu pracy, PLL LOT wskazały, że na dzień ich sporządzenia, zawarły porozumienie określające warunki i tryb wykonywania pracy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżenia czasu pracy, o którym mowa w art. 15g ust. 11 *ustawy COVID-19*.

W związku ze spadkiem obrotów gospodarczych w wyniku epidemii COVID-19, PLL LOT na podstawie art. 9¹ i 23^{1a} *Kodeksu pracy*⁴⁸, w dniu 22 czerwca 2020 r. zawarły dwa porozumienia dotyczące ochrony miejsc pracy:

- porozumienie w przedmiocie ochrony miejsc pracy członków personelu naziemnego⁴⁹, zawarte zostało w trybie art. 15g ust. 11 *ustawy COVID-19*, dotyczyło:
  - [...],
  - [...].
- porozumienie dotyczące ochrony miejsc pracy członków personelu latającego⁵⁰ obejmowało okres od 1 lipca 2020 r. do 30 czerwca 2022 r., i dotyczyło [...]; porozumienie to nie było związane z wnioskowaniem przez PLL LOT o dofinansowanie wynagrodzeń pracowników w trybie art. 15g *ustawy COVID-19*.

Powyższe porozumienia Spółka przekazała do Okręgowego Inspektoratu Pracy w Warszawie⁵¹ w dniu 5 lipca 2020 r., a zatem w odniesieniu do porozumienia dotyczącego personelu naziemnego nie został dochowany termin wymagany w art. 15g ust. 12 *ustawy COVID-19*, tj. przekazanie porozumienia w terminie pięciu dni od ich podpisania. Porozumienie to powinno zostać przekazane do 27 czerwca 2020 r.⁵²

Odnosząc się do nieterminowego przekazania porozumienia do Okręgowego Inspektoratu Pracy w Warszawie, Dyrektor Biura Zarządzania Zasobami Ludzkimi PLL LOT wyjaśniła⁵³, że porozumienia dotyczące ochrony miejsc pracy personelu naziemnego i latającego zawarte zostały na podstawie art. 9¹ i 23^{1a} *Kodeksu pracy* oraz że celem uniknięcia konfuzji po stronie OIP, oba dokumenty zostały wysłane w jednym terminie

⁴⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 498, ze zm.

⁴⁷ Dalej także: GUS.

⁴⁸ Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. *Kodeks pracy* - Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 ze zm. Dalej także: *Kodeks pracy*.

⁴⁹ Porozumienie zawarte ze Związkiem Zawodowym Pilotów Komunikacyjnych PLL LOT SA, Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym „Solidarność” KM 205, Związkiem Zawodowym Pracowników PLL LOT SA oraz Pracowników Zatrudnionych w Jednostkach Gospodarczych Współpracujących z PLL LOT SA.

⁵⁰ Porozumienie zawarte ze Związkiem Zawodowym Pilotów Komunikacyjnych PLL LOT SA.

⁵¹ Dalej także: OIP.

⁵² Z uwagi, że w dniu 27 czerwca 2020 r. przypadał w sobotę, porozumienia te powinny zostać przekazane w poniedziałek 29 czerwca 2020 r.

⁵³ Pismo Dyrektor Biura Zarządzania Zasobami Ludzkimi PLL LOT z dnia 23 lutego 2022 r.

– niezwłocznie po ich zawarciu, w dniu 5 lipca 2020 r. Obowiązek przekazania kopii porozumienia zawartego w oparciu o art. 15 ust. 11 tzw. specustawy covidowej ma jedynie charakter informacyjny. Przepis zobowiązujący do przekazania kopii porozumienia do OIP to typowy *lex imperfecta* (bez sankcji).

(akta kontroli str. 821-829, 838-840, 861-870, 875-877, 914-923, 930-932, 955-957, 985-1001, 1018-1038, 1081-1089, 1270-1273)

2.3 Rozliczenie środków na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników otrzymanych przez PLL LOT z FGŚP

PLL LOT w ramach dofinansowania wynagrodzeń pracowników na podstawie art. 15g oraz art. 15gg *ustawy COVID-19* otrzymały z FGŚP łącznie 10 295 751,69 zł. Kwota ta była równa kwocie wnioskowanej przez Spółkę.

Przekazanie środków finansowych na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników PLL LOT objętych przestoje ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy (art. 15g *ustawy COVID-19*) nastąpiło na podstawie umów dofinansowania wynagrodzenia ze środków FGŚP, zawartych pomiędzy PLL LOT a WUP w Warszawie. Środki zostały przekazane w następujących terminach:

- w dniu 19 sierpnia 2020 r. – dofinansowanie (refundacja) wynagrodzenia za lipiec, przekazane na podstawie umowy z dnia 31 lipca 2020 r., przesłanej przez WUP w dniu 28 września 2021 r.,
- w dniu 29 września 2020 r. – dofinansowanie wynagrodzenia za sierpień, przekazane na podstawie umowy z dnia 31 sierpnia 2020 r., przesłanej przez WUP w dniu 18 października 2021 r.,
- w dniu 29 października 2020 r. – dofinansowanie wynagrodzenia za wrzesień, przekazane na podstawie umowy z dnia 30 października 2020 r., przesłanej przez WUP w dniu 2 listopada 2021 r.

Z tytułu dofinansowania wynagrodzenia pracowników, o którym mowa w art. 15g *ustawy COVID-19*, na konto PLL LOT wpłynęła kwota 522 311,33 zł, równa kwocie wsparcia wnioskowanego.

Środki na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników PLL LOT nieobjętych przestoje, przestoje ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy (art. 15gg *ustawy COVID-10*), przekazane zostały przez WUP po akceptacji wniosków PLL LOT, bez zawarcia umowy dotyczącej tego dofinansowania. Dofinansowania dla kolejnych miesięcy zostały przekazane: 27 sierpnia 2020 r. – dofinansowanie na lipiec, 21 października 2020 r. – dofinansowanie na sierpień, 16 listopada 2020 r. – dofinansowanie na wrzesień oraz 12 grudnia 2020 r. – dofinansowanie na październik. Środki stanowiące dofinansowanie, w tym przypadku refundację wynagrodzeń pracowników za sierpień, wrzesień i październik zostały przekazane Spółce po upływie 30 dniowego terminu ich rozliczenia liczonego zgodnie z ustawą od zakończenia okresu pobierania świadczenia, stosownie do art. 15gg ust. 19 *ustawy COVID-19*. Jednakże, zgodnie z interpretacją przepisu WUP dla art. 15gg ust. 19 *ustawy COVID-19*⁵⁴ w przypadku gdy przekazane środki na rachunek bankowy przedsiębiorcy nastąpiło po zakończeniu miesiąca, za który były należne, termin 30-dniowy rozpoczyna swój bieg pierwszego dnia po ich otrzymaniu.

Z tytułu dofinansowania wynagrodzeń pracowników, o którym mowa w art. 15gg *ustawy COVID-19*, na konto PLL LOT wpłynęła kwota 9 773 440,36 zł, równa kwocie wsparcia wnioskowanego.

(akta kontroli str. 789, 821-829, 861-870, 914-923)

⁵⁴ http://www.dwup.pl/www/news/1/c/508/Rozlicz-dofinansowanie-do-wynagrodzen-art_-15-g-i-15-gg_?msclkid=c5c0c770ca2111ecac5673048d3983d4.

Umowy dotyczące dofinansowania wynagrodzeń pracowników ze środków FGŚP na podstawie art. 15g, zawarte pomiędzy PLL LOT a WUP, zobowiązywały PLL LOT do złożenia rozliczenia otrzymanych środków oraz zwrotu środków niewykorzystanych w terminie 30 dni po upływie okresu, którego dotyczyło dofinansowanie. Zgodnie z interpretacją przepisu WUP dla art. 15g *ustawy COVID-19* w przypadku gdy przekazane środki na rachunek bankowy przedsiębiorcy nastąpiło po zakończeniu miesiąca, za który były należne, termin 30-dniowy rozpoczyna swój bieg pierwszego dnia po ich otrzymaniu.

PLL LOT dokonały terminowego przekazania do WUP formularzy rozliczeniowych środków otrzymanych na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników na podstawie art. 15g i art. 15gg *ustawy COVID-19*, w terminie do 30 dni po dniu otrzymania środków na rachunek bankowy.

PLL LOT złożyły korekty trzech rozliczeń otrzymanych środków na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników, tj.: w dniu 17 września 2020 r. dotyczące dofinansowania na lipiec na podstawie art. 15g i art. 15gg *ustawy COVID-19* oraz dofinansowania na październik na podstawie art. 15gg tej ustawy.

Zwrotu niewykorzystanych środków stanowiących dofinansowanie wynagrodzenia pracowników, PLL LOT dokonywały w wymaganym terminie⁵⁵, tj. do 30 dni po otrzymaniu środków dofinansowania na rachunek bankowy, z wyjątkiem zwrotu niewykorzystanego dofinansowania za październik 2020 r. (art. 15gg). Zwrotu tego dokonano w dniu 29 stycznia 2021 r., tj. z opóźnieniem 16 dni, w porównaniu do terminu wymaganego, przypadającego na 13 stycznia 2021 r.

Na terminowość składania rozliczeń otrzymanych środków na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników oraz datę zwrotu środków niewykorzystanych przez PLL LOT wpływ miał między innymi fakt, że środki na dofinansowanie były przekazywane bezpośrednio przed wymaganym terminem na złożenie rozliczenia lub po tym terminie⁵⁶. Ponadto z uwagi na to, że wynagrodzenie pracowników w PLL LOT wypłacane było w miesiącu następnym po miesiącu, na który otrzymano dofinansowanie, a składanie deklaracji ZUS i płatność składek ubezpieczenia społecznego dokonywana była w miesiącu następnym po wypłacie wynagrodzeń, dokonanie prawidłowego rozliczenia otrzymanych środków było możliwe w ciągu dwóch miesięcy po zakończeniu okresu, na który otrzymano dofinansowanie. O takiej sytuacji PLL LOT informowała WUP w pismach przekazywanych wraz z rozliczeniem dofinansowania⁵⁷.

Łącznie z tytułu niewykorzystania otrzymanych środków na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników, PLL LOT zwróciły 107 566,59 zł, co stanowiło 1% kwoty otrzymanego dofinansowania. Rzeczywista kwota wykorzystanego wsparcia stanowiącego dofinansowania wynagrodzenia pracowników PLL LOT wyniosła 10 188 185,10 zł.

Podczas rozliczania przez PLL LOT dofinansowania otrzymanego z FGŚP na podstawie art. 15gg *ustawy COVID-19* na sierpień 2020 r., wystąpiła rozbieżność w kwotach należnych do zwrotu podawanych w zakładkach *Dane* i *Wykaz pracowników* arkusza kalkulatora WUP, w oparciu o który otrzymujący dofinansowanie dokonywali rozliczenia otrzymanego dofinansowania. W zakładce *Dane* kwota do zwrotu wynosiła 15 875,06 zł, a w zakładce *Wykaz pracowników* 22 092,91 zł, w tym 14 613,89 zł wynagrodzenia pracowników i 7 479,02 zł składki ubezpieczeń społecznych

⁵⁵ Niewykorzystane dofinansowanie z art. 15g i art. 15gg zwrócono w dniu 17 września 2020 r. (dofinansowanie za lipiec), 27 października 2020 r. (dofinansowanie za sierpień), 24 listopada 2020 r. (dofinansowanie za wrzesień).

⁵⁶ W jednym przypadku środki na dofinansowanie przekazano 12 dni i 4 dni przed terminem rozliczenia, w dwóch przypadkach 2 dni przed terminem rozliczenia. Po wymaganym terminie rozliczenia środki przekazano w trzech przypadkach, było to 14, 17 i 21 dni.

⁵⁷ Mail Dyrektor Biura Zarządzania Zasobami Ludzkimi z dnia 24 lutego 2022 r.

odprowadzanych przez pracodawcę. W związku z tą rozbieżnością PLL LOT dokonał zwrotu niewykorzystanych środków w wysokości 22 092,91 zł.

(akta kontroli str.: 789, 830-837, 841-860, 871-874, 878-913, 924-929, 933-954, 958-984, 1006-1017)

2.4 Badania wsparcia na dofinansowania wynagrodzeń pracowników PLL LOT

Spośród 1 618 pracowników, w odniesieniu do których PLL LOT występowały z wnioskami o wsparcie do WUP, do szczegółowego badania wybrano dane dotyczące 100 pracowników, w tym 15 pracowników ujętych tylko we wnioskach o dofinansowanie na podstawie art. 15g *ustawy COVID-19*, 74 pracowników ujętych tylko we wnioskach o dofinansowania na podstawie art. 15gg tej ustawy oraz 11 pracowników występujących we wnioskach na podstawie art. 15g i 15gg tej ustawy.

W odniesieniu do sześciu pracowników wnioskowano o dofinansowanie w jednym miesiącu, pięciu pracowników w dwóch miesiącach oraz 89 pracowników w trzech miesiącach.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że:

- wynagrodzenie brutto, za miesiąc poprzedzający złożenie wniosków, pracowników ujętych we wnioskach nie przekraczało 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłoszonego przez GUS na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku,
- wysokość wnioskowanego dofinansowania dla pracowników objętych przestojem ekonomicznym albo obniżeniem wymiaru czasu pracy mieściła się w granicach określonych w art. 15g ust. 6 *ustawy COVID-19* oraz dla pracowników nieobjętych przestojem, przestojem ekonomicznym albo obniżeniem wymiaru czasu pracy mieściła się w granicach określonych w art. 15gg ust. 4 *ustawy COVID-19*,
- w przypadku kiedy wynagrodzenie pracownika przekraczało limit ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (składki ZUS nie są płacone), wysokość dofinansowania do wynagrodzenia pracownika była pomniejszona o wartość składki ZUS płaconej przez pracownika,
- otrzymane wsparcie do wynagrodzenia pracownika, było pomniejszane w porównaniu ze wsparciem wnioskowanym, w przypadku otrzymywania przez pracownika wynagrodzenia chorobowego oraz zasiłku chorobowego, opiekuńczego lub macierzyńskiego,
- w przypadku trzech pracowników umowy o pracę rozwiązano w miesiącu objętym wsparciem, w tym z jednym pracownikiem, który otrzymał dofinansowanie do wynagrodzenia w trybie art. 15g *ustawy COVID-19* umowa o pracę została wypowiedziana przez pracownika – w trybie art. 30 §1 pkt 2 *Kodeksu pracy* oraz z dwoma pracownikami, którzy otrzymali dofinansowanie do wynagrodzenia w trybie art. 15gg *ustawy COVID-19*, umowy o pracę rozwiązano w trybie porozumienia stron – w trybie art. 30 §1 pkt 1 *Kodeksu pracy*.

(akta kontroli str. 1053-1123, 1258-1260)

Wsparcie dofinansowania wynagrodzeń pracowników PLL LOT z FGŚP było jednym z elementów kontroli przeprowadzonych w Spółce przez OIP w 2020 r. i 2021 r. Okręgowy Inspektorat Pracy nie wniósł uwag do sposobu wykorzystania otrzymanego przez Spółkę dofinansowania z FGŚP.

(akta kontroli str. 1885-1955)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. PLL LOT we wszystkich siedmiu wnioskach o dofinansowanie wynagrodzeń pracowników złożonych do WUP, nieprawidłowo wskazały marzec 2020 r. jako miesiąc, w którym nastąpił spadek przychodów większy niż 25%, w porównaniu do miesiąca poprzedniego tj. do lutego 2020 r. W miesiącu tym, w porównaniu do miesiąca poprzedniego, spadek przychodów z działalności podstawowej faktycznie wynosił 6,8%. Wskazanie we wnioskach o dofinansowanie marca jako miesiąca, w którym nastąpił spadek przychodów większy niż 25%, nie uprawniało PLL LOT do otrzymania dofinansowania wynagrodzeń pracowników. Niemniej jednak NIK zwraca uwagę na fakt, że w 2020 r. przed złożeniem wniosków o dofinansowanie wynagrodzeń pracowników, PLL LOT w kwietniu i czerwcu odnotowały spadek przychodów z działalności podstawowej większy niż 25% w porównaniu do miesiąca poprzedniego (odpowiednio 60% i 55%). Zatem we wnioskach o dofinansowanie wynagrodzeń pracowników Spółka powinna wskazać kwiecień lub czerwiec jako miesiąc, w którym nastąpił spadek przychodów w wysokości uprawniającej do otrzymania pomocy (powyżej 25%). Za niewłaściwe wskazanie we wnioskach o dofinansowanie miesiąca, w którym nastąpił spadek przychodów większy niż 25%, odpowiadała Dyrektor Departamentu Zarządzania Zasobami Ludzkimi PLL LOT.

Szczegóły dotyczące wskazanej nieprawidłowości przedstawiono w pkt 2.2 wystąpienia pokontrolnego.

2. PLL LOT z opóźnieniem 16 dni dokonały zwrotu niewykorzystanych środków otrzymanych na podstawie art. 15gg *ustawy COVID-19*, na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników w październiku 2020 r. Niewykorzystane środki zostały zwrócone w dniu 29 stycznia 2021 r., przy wymaganym terminie zwrotu najpóźniej do dnia 13 stycznia 2021 r. Odpowiedzialną za terminowy zwrot niewykorzystanych środków, była Dyrektor Departamentu Zarządzania Zasobami Ludzkimi PLL LOT.

Szczegóły dotyczące wskazanej nieprawidłowości przedstawiono w pkt 2.3 wystąpienia pokontrolnego.

OCENA CZĄSTKOWA

PLL LOT prawidłowo wykorzystały otrzymane z FGŚP dofinansowanie do wynagrodzenia pracowników. Stwierdzone nieprawidłowości polegające na wskazaniu we wnioskach o dofinansowanie wynagrodzeń pracowników niewłaściwego miesiąca, w którym nastąpił spadek przychodów większy niż 25% w porównaniu do miesiąca poprzedniego (marzec 2020 r. zamiast kwietnia lub czerwca 2020 r.) spowodowały, że formalnie wnioski nie spełniały ustawowych kryteriów pomocy w zakresie skali spadku przychodów. Spółka nie dotrzymała też terminu zwrotu niewykorzystanych środków na dofinansowanie wynagrodzeń w październiku 2020 r.

OBSZAR

3. Sytuacja ekonomiczna PLL LOT w okresie wykorzystywania otrzymanego wsparcia w związku z epidemią COVID-19

W latach, w których PLL LOT wykorzystywały wsparcie otrzymane w związku z epidemią COVID-19, tj. w 2020 r. i 2021 r., w porównaniu z 2019 r. nastąpiło pogorszenie sytuacji ekonomicznej Spółki. O ile w 2019 r. przychody ze sprzedaży towarów i usług wynosiły 7 368 477,7 tys. zł, to w 2020 r. i 2021 r. wyniosły one 3 356 816,6 tys. zł oraz 3 638 292,7 tys. zł, był to spadek o ponad 50%⁵⁸.

⁵⁸ W 2020 r. przychody były niższe o 4 011 661,1 tys. zł, tj. o 54,4%, a w 2021 r. o 3 370 185,0 tys. zł, tj. o 50,6%.

W 2019 r. PLL LOT osiągnęły zysk netto 68 850,3 tys. zł, natomiast w 2020 r. i 2021 r. wykazały stratę netto, odpowiednio 1 041 148,4 tys. zł i 917 221,6 tys. zł. Liczba miesięcy, w których w kolejnych latach Spółka wykazała dodatni wynik finansowy netto ulegał zmniejszeniu, było to pięć miesięcy w 2019 r., trzy miesiące w 2020 r. i jeden miesiąc w 2021 r.

Według prognoz finansowych PLL LOT, zamieszczonych w *Kwartalnej informacji według stanu na 31 grudnia 2021 r.* podano, że na koniec 2022 r. przychody ze sprzedaży wyniosą [...], a wynik finansowy netto będzie wykazywał stratę [...].

W latach tych następował spadek liczby osób zatrudnionych w PLL LOT. Na koniec 2019 r. w Spółce na podstawie umowy o pracę zatrudnionych było [...] pracowników. W ciągu 2020 r. nastąpił spadek liczby osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę o [...], w tym o [...] osób w miesiącach lipiec-październik, tj. w miesiącach pobierania przez PLL LOT dofinansowania wynagrodzeń pracowników, osiągając na koniec roku poziom zatrudnienia [...] osób. W 2021 r. stan zatrudnienia na podstawie umowy o pracę zmalał o [...] osoby, osiągając poziom [...] osób.

(akta kontroli str. 737-743, 787-789)

Z uwagi na ograniczenie swojej podstawowej działalności w zakresie transportu lotniczego, spowodowanej epidemią COVID-19, skutkującej obniżeniem przychodów z podstawowej działalności, PLL LOT podjęły działania mające na celu ograniczenie kosztów związanych z zatrudnieniem pracowników. Działania te obejmowały:

- zawarcie przez Zarząd PLL LOT ze związkami zawodowymi w dniu 22 czerwca 2020 r. porozumień w przedmiocie ochrony miejsc pracy pracowników – członków personelu latającego i naziemnego⁵⁹,
- przyjęcie przez Zarząd PLL LOT uchwałą nr 117/2020/DH z dnia 16 czerwca 2020 r. *Regulaminu zbiorowych wypowiedzeń zmieniających warunki pracy i płacy pracowników spółki Polskie Linie Lotnicze LOT SA należących do grupy zawodowej personelu pokładowego*⁶⁰.

W *Regulaminie zbiorowych wypowiedzeń zmieniających* ustalono między innymi, że:

- zmianą warunków pracy i płacy objęci będą wszyscy pracownicy personelu pokładowego w liczbie [...] osób,
- zmiana warunków pracy dotyczy obniżenia wymiary czasu pracy personelu pokładowego o 50% oraz proporcjonalne obniżenie ich wynagrodzenia zasadniczego,
- składanie wypowiedzeń zmieniających warunki pracy i płacy będzie dokonywane podstawowo do 31 sierpnia 2020 r., a w przypadku wystąpienia przeszkód faktycznych lub prawnych, będą one dostarczane pracownikom po ich usunięciu również po tym terminie,
- porozumienia zmieniające zawarte zostaną ze wszystkimi pracownikami personelu pokładowego, którzy po złożeniu im wypowiedzeń zmieniających wykażą taką wolę,
- w przypadku stałego zwiększania się operacji lotniczych i możliwości powierzenia pracownikom większej liczby zadań do wykonania, z pracownikami personelu pokładowego będą zawierane porozumienia zmieniające zwiększające wymiar czasu pracy oraz wynagrodzenia zasadnicze.

⁵⁹ Porozumienie w sprawie ochrony miejsc pracy personelu naziemnego – patrz pkt 2.2 wystąpienia.

⁶⁰ Dalej także: *Regulamin zbiorowych wypowiedzeń zmieniających*.

W wyniku realizacji postanowień *Regulaminu zbiorowych wypowiedzeń zmieniających*, porozumienia zmieniające zostały wręczone [...] pracownikom tej grupy zawodowej, spośród których z [...] pracownikami podpisano porozumienia zmieniające, a z [...] rozwiązano umowy o pracę z uwagi na nie przyjęcie przez nich zaproponowanych warunków porozumień zmieniających.

- zawarcie przez Zarząd PLL LOT ze związkami zawodowymi⁶¹ w dniu 22 stycznia 2021 r. *Porozumienia w sprawie zwolnienia grupowego*⁶².

W *Porozumieniu* ustalono między innymi:

- zakres zwolnienia grupowego – nie więcej niż [...] pracowników PLL LOT, w tym do [...] pracowników personelu pokładowego, do [...] pracowników personelu latającego i do [...] pracowników personelu naziemnego,
- okres przeprowadzania zwolnienia grupowego: od 20 stycznia 2021 r. do 31 marca 2021 r. – dobrowolne zgłoszenia pracowników, do 31 grudnia 2021 r. – składanie pracownikom wypowiedzeń umów o pracę przez PLL LOT,
- kryteria doboru do zwolnienia grupowego i zasady ich stosowania,
- koszty zwolnień – odprawy przysługujące pracownikom objętym zwolnieniem grupowym,
- wsparcie dla zwalnianych pracowników poszukiwania nowych miejsc pracy.

Zwolnieniem grupowym objętych zostało łącznie [...] pracowników, w tym [...] pracowników personelu pokładowego, [...] pracowników personelu latającego i [...] pracowników administracji (personelu naziemnego).

(akta kontroli str. 985-1001, 1124-1184)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Obszar informacyjny nie podlegający ocenie.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 *ustawy o NIK*, wnosi o:

1. Poinformowanie WUP o zamieszczeniu we wnioskach o dofinansowanie wynagrodzeń pracowników błędnych danych w zakresie okresów, w których nastąpił spadek przychodów Spółki większy niż 25%.
2. Opublikowanie informacji o sposobie wykorzystania otrzymanej pomocy publicznej w ramach *Programu wsparcia*.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

⁶¹ Porozumienie zawarte ze Związkiem Zawodowym Personelu Pokładowego i Lotniczego, Ogólnopolskim Związkiem Zawodowym Konfederacja Pracy Organizacja Zakładowa 07-04, Związkiem Zawodowym Pilotów Komunikacyjnych PLL LOT SA, Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym „Solidarność” KM 205, Związkiem Zawodowym Pracowników PLL LOT SA oraz Pracowników Zatrudnionych w Jednostkach Gospodarczych Współpracujących z PLL LOT SA.

⁶² Dalej także: *Porozumienie*.

Prawo zgłoszenia za-
strzeżeń

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 *ustawy o NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformo-
wania NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 *ustawy o NIK* należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 14 lipca 2022 r.

Kontroler
Rafał Pikus
gł. specjalista kp.

/-/

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji
p.o. Dyrektora
Maciej Maciejewski

/-/

.....
podpis